

TBMM

(S. Sayısı: 458)

Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Ana Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/761)

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas olarak da Dışışleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.010/101-1738/3863

02/10/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 24/8/2009 tarihinde kararlaştırılan “Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Ana Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Uluslararası Para Fonu (IMF veya Fon) kotaları, her bir üye ülkenin IMF'nin sermayesine katkısını ifade etmekte ve o üyenin IMF içerisindeki oy gücünü belirlemektedir. Dolayısıyla, üye ülkelerin IMF'nin karar alma süreçlerine katılımı ve İcra Direktörleri Kurulu'ndaki temsil gücü kotalara göre belirlenmektedir. Oy ve temsil gücünün yanı sıra bir ülkenin kotası, o ülkenin Fon'a kaynak sağlama kapasitesinin ve potansiyel borçlanma gereğinin belirlenmesinde de önemli bir rol oynamaktadır.

Son yıllarda, IMF içerisindeki kota dağılımının, üye ülkelerin dünya ekonomisi içerisindeki göreceli konumlarını yansıtmaktan uzak kalması ve buna paralel olarak da, özellikle gelişmekte olan ekonomilerin Fon içerisindeki temsil güçlerinin yetersiz kalması sebebiyle, 2006 yılında IMF içerisinde adil bir kota mekanizmasının tesis edilmesi ve kota dağılımlarının buna göre yeniden ayarlanmasına yönelik kapsamlı bir çalışma başlatılmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında, aralarında ülkemizin de bulunduğu dört ülkeye münferit kota artışı sağlanmış ve bu kapsamda, 964 milyon Özel Çekme Hakkı (SDR) olan ülke kotamız, 1.191,3 milyon SDR düzeyine yükseltilmiştir.

2008 yılı içerisinde sona eren ikinci aşama çalışmalar sonucunda ise, yeni bir kota mekanizması tesis edilerek; başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere, Fon içerisinde düşük temsil edilen ülkelere daha yüksek temsil imkanı sağlanmış ve önümüzdeki yıllarda kotaların düzenli olarak gözden geçirilmesi yönünde ilke kararı alınmıştır. Bu çerçevede, ülkemize de ikinci bir kota artışı imkanı sağlanması ve kotamızın 1.455,8 milyon SDR seviyesine ulaşması öngörülmektedir. Bu artışlara paralel olarak ülke kotamızın toplam IMF kotaları içerisinde % 0,45 düzeyinde bulunan ağırlığı, ilk aşama sonunda % 0,55 seviyesine çıkmış olup; ikinci aşama sonunda ise bu oranın % 0,61 seviyesine ulaşması beklenmektedir. Kotaların IMF kaynaklarının kullanım maliyetlerini belirleyen önemli bir unsur olduğu dikkate alındığında; kotamızda yapılan artışlar sayesinde, IMF'ye yönelik faiz yükümlülüklerimizden bir miktar tasarruf sağlanması da mümkün olabilecektir.

Diğer taraftan, kotalarda yapılacak artış sonrasında, düşük gelir düzeyine sahip ülkelerin IMF içerisindeki oy ve temsil güçlerinin korunması amacıyla, bazı ilave tedbirler alınması yönünde de karar alınmıştır. Bu kapsamda, ilk olarak, IMF içerisinde tüm üye ülkelere seyyanen verilen temel oyların hali hazırdaki seviyesinin üç katına çıkarılmasında mutabık kalınmıştır. Ayrıca gelecek dönemlerde yapılacak kota artışları sonrasında, temel oyların ağırlığının muhafaza edilebilmesi için, temel oyların toplam oy gücü içerisindeki ağırlığının % 5,502 seviyesinde sabitlenmesi öngörülmektedir.

Temel oylarda yapılan artışa ek olarak, Afrika ülkelerinin İcra Direktörleri Kurulu'nda daha güçlü temsil edilebilmeleri amacıyla, bu ülkeleri temsil eden İcra Direktörleri'nin ilave bir vekil atayabilmesine imkan tanıyan düzenlemeler de kabul edilmiştir. Temel oylarda yapılan artışlar ile Afrika ülkelerine tanınan ilave İcra Direktörü vekili atayabilme hakkının yürürlüğe girebilmesi için IMF'nin Ana Sözleşmesi'nde birtakım değişikliklerin yapılması gerekmektedir. Söz konusu değişikliklerin üye ülkelerce onaylanması, IMF içerisinde kota ve temsile yönelik çalışmaların bir paket olarak yürürlüğe girmesinin bir şartı olarak benimsenmiştir. Ana Sözleşmenin ilgili hükümlerinde yapılan tadilatın üye ülkelerce onaylanmasının ardından kotalarla ilgili düzenlemeler hayata geçirilecektir.

Bunlara ek olarak Ana Sözleşme'deki değişiklikler ile Fon kaynaklarının, altın satışından sağlanacak gelirler de dahil olmak üzere, yatırım amaçlı kullanımının önündeki sınırlamaların hafifletilmesi ve bu suretle Fon varlıklarının yönetiminde esneklik sağlanması amaçlanmıştır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

30 Aralık 2009

Esas No.: 1/761

Karar No.: 26

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 2/10/2009 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 26/10/2009 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Ana Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 23/12/2009 tarihli 6 ncı toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde Ana Sözleşmede öngörülen değişiklikler ile;

- Milletlerarası Para Fonuna (IMF) üye ülkelerin kota dağılımlarının yeniden ayarlanması,
 - Düşük gelir düzeyine sahip ülkelerin IMF içerisindeki oy ve temsil güçlerinin korunması,
 - Afrika ülkelerinin İcra Direktörleri Kurulu’nda daha güçlü temsil edilebilmelerinin sağlanması,
 - Fon kaynaklarının yatırım amaçlı kullanımının önündeki sınırlamaların hafifletilmesi,
- gibi konularda düzenlemeler öngörülmüştür.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Ana Sözleşmede öngörülen değişikliklerin yürürlüğe girmesiyle Ülkemizin IMF’deki temsil gücünün daha da artacağı,

- Ülkemizin IMF’deki oy gücünün yüzde 0,45 seviyesindeyken 2006 yılında yüzde 0,55 seviyesine yükseldiği, öngörülen değişikliklerin yürürlüğe girmesiyle yüzde 0,61 seviyesine yükseleceği,

- Yine bu değişikliklerin yapılmasının ardından, 2011 yılı Ocak ayına kadar kota reformuna yeni formül çerçevesinde devam edileceği ve Ülkemiz payının yüzde 1 civarına yükseleceği,

- Ayrıca yapılan değişiklikler ile IMF’nin yatırım yetkisinin genişletilmesinin ve sürdürülebilir bir mali pozisyona kavuşturulmasının amaçlandığı,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Kırşehir Milletvekili Abdullah Çalışkan ve Sakarya Milletvekili Şaban Dişli’nin Komisyon raporu üzerine özel sözcüler olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Mehmet Çerçi</i>
Eskişehir	Karabük	Manisa
Üye	Üye	Üye
<i>Fevzi Şanverdi</i>	<i>Canan Kalsın</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>
Hatay	İstanbul	Kırşehir
		(Bu Raporun Özel Sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Tuğcu</i>	<i>Mehmet Şahin</i>	<i>Metin Ergun</i>
Kütahya	Malatya	Muğla
Üye		Üye
<i>Şaban Dişli</i>		<i>Necip Taylan</i>
Sakarya		Tekirdağ
(Bu Raporun Özel Sözcüsü)		

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**MİLLETLERARASI PARA FONU İLE
MİLLETLERARASI İMAR VE KALKINMA
BANKASINA KATILMAK İÇİN HÜKÜMETE
YETKİ VERİLMESİNE DAİR KANUNA
EK MİLLETLERARASI PARA FONU ANA
SÖZLEŞMESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPIL-
MASINA İLİŞKİN BELGELERİN ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 19/2/1947 tarihli ve 5016 sayılı Kanunun eki Milletlerarası Para Fonu Ana Sözleşmesinde değişiklik yapılmasına ilişkin belgelerin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Milli Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Türkiye Büyük Millet Meclisi

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**MİLLETLERARASI PARA FONU İLE
MİLLETLERARASI İMAR VE KALKINMA
BANKASINA KATILMAK İÇİN HÜKÜMETE
YETKİ VERİLMESİNE DAİR KANUNA
EK MİLLETLERARASI PARA FONU ANA
SÖZLEŞMESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPIL-
MASINA İLİŞKİN BELGELERİN ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı

E. Bağış

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız

(S. Sayısı: 458)

IMF ANA SÖZLEŞMESİ'NDE YAPILMASI TEKLİF EDİLEN DEĞİŞİKLİKLER

İşbu Anlaşmanın kendileri adına imzalanmış bulunduğu Hükümetler aşağıdaki şekilde mutabakata varmışlardır:

Madde XII, Kısım 3 (e) aşağıdaki şekilde değiştirilecektir:

(e) Her Direktörler Meclisi azası, hazır bulunmadığı zamanlarda kendi yerine hareket etmek üzere tam yetkili bir Vekil tayin edecektir; ancak Güvernörler Meclisi, belirli sayıda fazla aza ülke tarafından seçilmiş Direktörler Meclisi azalarının iki Vekil tayin edebilmelerini mümkün kılacak kuralları yürürlüğe koyabilir. Söz konusu kurallar – yürürlüğe konulduğu takdirde- yalnızca, düzenli olarak yapılan Direktörler Meclisi aza seçimleri kapsamında değiştirilebilecek ve iki Vekil tayin edecek bir Direktörler Meclisi azasını, (i) şahsen hazır bulunmadığı ve her iki Vekilin de hazır bulunduğu durumlarda, hangi Vekilin aza adına hareket edebileceğini ve (ii) aşağıda yer alan (f) fıkrası kapsamında, hangi Vekilin azanın yetkilerini kullanmaya yetkili olduğunu, tespit etmekle yükümlü tutacaktır. Vekiller, kendilerini tayin eden Direktörler Meclisi azaları hazır bulundukları zamanlarda toplantılara iştirak edebilecek, ancak rey kullanmayacaklardır.

Madde XII, Kısım 5 (a) aşağıdaki şekilde değiştirilecektir:

(a) Her azanın reyleri yekûnu, temel reyleri ile iştirak hissesine göre belirlenen reylerinin toplamına eşit olacaktır.

(i) Her azanın temel reyleri, tüm azaların toplam oy güçlerinin yüzde 5,502'sinin azalar arasında eşit olarak paylaştırılması sonucunda bulunan reylerin sayısına eşit olacaktır. Temel reylerle ilişkin hesaplamalarda kesirler dikkate alınmayacaktır.

(ii) Her azanın iştirak hissesine göre belirlenen reyleri, iştirak hissesinin 100 bin Özel Çekme Hakkı'na tekabül eden her kısmı için bir rey tahsis edilmesi sonucunda bulunan rey sayısına eşit olacaktır.

L Çizelgesi, Paragraf 2 aşağıdaki şekilde değiştirilecektir:

Azaya tahsis edilmiş bulunan rey sayısı Fon'un hiçbir biriminde hesaba alınmayacaktır. Azanın rey sayısı, (a) münhasıran Özel Çekme Hakları Dairesi ile ilgili bir değişiklik teklifinin kabul edilmesi ve (b) Madde XII Kısım 5'in (a) fıkrasının (i) bendi uyarınca, temel reylerin hesaplanması amaçları müstesna olmak üzere, toplam oy gücünün hesaplanmasına dahil edilmeyecektir.

Madde XII, Kısım 6 (f) (iii) aşağıdaki şekilde değiştirilecektir:

(iii) Fon, bir azanın Yatırım Hesabında yerel para birimi cinsinden tutulan parasını, toplam oy gücünün yüzde yetmişinin onayı ile kabul edilen kurallar ve düzenlemeler ile belirlenecek yatırımlarda kullanabilir. İşbu hükme göre kabul edilen kural ve düzenlemeler aşağıda yer alan (vii), (viii) ve (ix) numaralı bentlere uygun olmalıdır.

Madde XII, Kısım 6 (f) (vi) aşağıdaki şekilde değiştirilecektir:

(vi) Yatırım Hesabı, Fon'un tasfiye edilmesi halinde feshedilecektir. Yatırım Hesabı, Fon'un tasfiye edilmesi öncesinde ise toplam oy gücünün yüzde yetmişinin onayı ile feshedilebilecek veya Yatırım Hesabı'ndaki yatırım miktarı azaltılabilecektir.

Madde V, Kısım 12 (h) aşağıdaki şekilde değiştirilecektir:

(h) Yukarıda (f) fıkrasında belirtilen kullanımlar hariç olmak üzere, Fon bir azanın, Özel Kullanım Hesabı'nda (Special Disbursement Account) yerel para birimi cinsinden tutulan parasını, toplam oy gücünün yüzde yetmişlik kısmının onayı ile kabul edilen kurallar ve düzenlemeler ile belirlenecek yatırımlarda kullanabilir. Yatırımların geliri ve yukarıda (f) fıkrasının (ii) bendi kapsamında elde edilen faiz gelirleri, Özel Kullanım Hesabı'na aktarılır.

Aşağıda yer alan metin, Madde V, Kısım 12 (k) Anlaşmaya eklenecektir:

(k) Fon, Ana Sözleşme'nin ikinci tadilatının yapıldığı tarihten sonra edinmiş olduğu altınları, yukarıdaki (c) fıkrası kapsamında sattığı takdirde; söz konusu satıştan sağlanan gelirlerin, altınların alım maliyetine karşılık gelen bölümünü Genel Kaynaklar Hesabı'na, kalan bölümünü ise Madde XII Kısım 6'nın (f) fıkrasının hükümlerine göre kullanılmak üzere Yatırım Hesabına aktaracaktır. Ana Sözleşme'nin ikinci tadilatının yapıldığı tarihten sonra Fon'un edindiği altınların herhangi bir kısmının, 7 Nisan 2008 tarihinden sonra, fakat işbu hükmün yürürlüğe girdiği tarihten önce satılmış olması halinde Fon, işbu hükmün yürürlüğe girmesi ile birlikte ve Madde XII Kısım 6'nın (f) fıkrasının (ii) bendinde getirilen sınıra tabi olmaksızın, bu altınların satışlarından elde edilecek gelirlerden, (i) satılan altının alım maliyetine karşılık gelen bölümünü ve (ii) bu satış gelirlerine konu altın alım maliyetini aşan ve Yatırım Hesabı'na işbu hükmün yürürlüğe girme tarihi öncesinde aktarılmış olması gereken bölümünü satış gelirlerinden düşerek kalan tutarı Genel Kaynaklar Hesabı'ndan Yatırım Hesabı'na aktaracaktır.

